

ÚTTÖRŐ NÉGYTUSA VERSENYEK SZERVEZÉSE ÉS RENDEZÉSE

Az úttörő négytusa versenyekre általában jellemző, hogy azokon (házi, járási, városi, megyei, de még az országos bajnokságokon is) nagy tömegek indulnak. Ez a körülmény a rendezőket, de még a versenybírákat is nehéz helyzet elé állítja. A nehézséget fokozza még az is, hogy a tanulók többsége teljesen tapasztalatlan és járatlan a versenyzésben. Az alacsonyabb fokú (házi, járási, városi) versenyeknél problémát okozhat a fentiekben kívül a megfelelő számú és gyakorlott, továbbá pártatlan versenybíró beállítása is. A következőkben éppen ezért szeretnék néhány tanácsot adni az úttörő négytusa versenyek rendezésére és lebonyolítására.

A versenyprogram összeállításakor gondolni kell arra, hogy a versenyzők — a lehetőségekhez képest — azonos körülmények között versenyezhessenek.

Ezért először valamennyi résztvevő tñauló számára a 60 m-es síkfutást rendezzük meg. A rendelkezésre álló futópályák számától függően a tanulókat futamokba osztjuk be, majd a versenyt időfutamok alapján bonyolítjuk le. A futam-beosztásnál ügyeljünk arra, hogy az egy órsbe (rajba), vagy iskolához tartozó versenyzők lehetőleg külön futamokba kerüljenek. A versenyzőket futam-beosztásuk alapján vezessék be a rajthelyre. Az egyes futamokban indulókat a verseny lefutása után a célbírák állítsák sorba a befutási sorrendnek megfelelően. A céljegyző először a helyezési számot, majd az időmérők vezetője által bemondott időket írja be a verseny-jegyzőkönyvbe. Az egyes futamokban indulókat helyezésüknek a jegyzőkönyvbe történt beírása után, együttesen vezessék ki a pályáról.

A 60 m-es síkfutás lebonyolításához a következő versenybírák szükségesek:

- 8 időmérő (6 futópálya esetén; az első idejét lehetőleg három időmérő mérje)
- 3—4 célbíró
- 1 céljegyző
- 1 indító
- 1 felvezető (lehet tanuló is)

A 60 m-es síkfutás lebonyolítása után egyidőben kezdjük el a magas-, távolugrás és a kislabdahajítás versenyének rendezését. A résztvevő csapatokat forgószínpad-szerűen osszuk be a három versenyszám teljesítésére. Minden versenyszám megkezdése előtt minden csapatnak megfelelő időt és lehetőséget kell biztosítani a nekifutás kimerésére, és egy-egy próba-ugrás, illetve dobás végrehajtására. Ezt úgy lehet zökkenőmentesen megoldani, hogy a versenyben következő csapatokat már akkor szólítják fel bevonulásra, amikor még az előtűnik levő csapatok versenye folyik. A pályára történt bevezetés után a csapatok tagjai azonnal kezdjék meg nekifutásuk kiméré-

sét. Ez távolugrásnál történhet vagy a távolugró-gödör melletti futópályán, vagy szélesebb ugrógödör esetén annak egyik szélén a verseny folyik, a másik szélén a következő csapat tagjai nekifutásuk hosszát mérik ki, és egy-egy próbaugrást is végezhetnek. Kislabdahajításnál ez hasonló módon történhet, vagy a mérés ideje alatt a mérés zavarása nélkül.

Magasugrás

Egyszerre két csapat versenyezhet.

Lebonyolításához szükséges versenybírák:

- 1 vezető versenybíró
- 2 versenybíró, aki a lécet emeli, illetve a levert lécet felteszi (tanulók is lehetnek).

1 pályamunkás (tanuló), aki a homokot időnként fellazítja.

Távolugrás

Egyszerre egy, vagy két csapat versenyezhet. Minden versenyzőnek három kísérlete van.

Lebonyolításához szükséges versenybírák:

- 1 vezető versenybíró
- 2 térmérő versenybíró
- 1 pályamunkás (tanuló), aki minden ugrás után a homokot elsimítja.

Kislabdahajítás

Egyszerre egy, vagy két csapat versenyezhet. Minden versenyzőnek három kísérlete van.

A verseny gyorsabb lebonyolíthatósága érdekében a következő megoldásokat alkalmazhatjuk:

1. A dobópályát a versenyzők várható teljesítményének megfelelően, a dobóvonaltól pl. 20 m-re, majd innen méterenként húzzunk egy-egy vonalat. Ezeket a vonalakat lássuk el a távolság szerint számokkal (20, 21, 22 stb.). Ez a megoldás hosszú ideig tartó előkészítési igényel, de igen gyors lebonyolítást biztosít számunkra. Az eredményeket a térmérő bírák bemondása alapján írjuk be a versenyjegyzőkönyvbe kb. 10—20 cm-es pontossággal.

2. A dobóvonalról 20 m-re, majd innen 5 méterenként húzzunk vonalakat (20, 25, 30 stb.). Minden versenyző legnagyobb dobását egy kis számozott táblával jelöljük. A jelzőtábla számát a versenyző nevéhez írjuk be a jegyzőkönyvbe. A mérés történhet a legközelebbi vonalról, vagy a versenyszabályokban előírt módon.

Lebonyolításukhoz szükséges versenybírák:

- 1 vezető versenybíró
- 2—3 térmérő versenybíró, aki az elért eredményeket bemondja, illetve táblákkal jelöli a versenyzők legnagyobb dobását, és végül azokat leméri.

Versenyszabályok

Az úttörő négytusa verseny gördülőkevény lebonyolításának egyik fontos feltétele a ver-

senyiroda jó és szakszerű ténykedése. Feladata a versenyzők indulási jogosultságának (úttörő igazolvány, születési év, sportorvosi igazolás, stb.) ellenőrzése, a futambeosztások elkészítése, az induló csapatok versenyzési sorrendjének megállapítása, az elért eredmények alapján a pontverseny kiszámítása, stb. Ez a sokrétű és fontos feladat azonban csak úgy oldható meg, ha a versenyirodán működő versenybírák munkájukra már a verseny előtt felkészülnek. A beérkezett névszerinti nevezések alapján előkészítik a verseny-jegyző-

könyveket. Legjobb megoldásnak az látszik, ha minden csapatnak minden versenyszámhoz külön-külön jegyzőkönyv készül, mert így a verseny értékelése könnyebb és áttekinthetőbb lesz.

Helyes, ha a versenyirodára beérkezett jegyzőkönyveket azonnal feldolgozzuk. Az elért eredményeket a négytusa pontértéktáblázat alapján kiszámítjuk, és a csapat pontszámát összesítő értékelési lapra felírjuk.

Példa egy összesítő értékelési lapra:

Fiú iskolák

Az iskola neve

Versenyszám	Kossuth L.	Kilián Gy.	Zalka M.	Zrínyi M.	Stb.	Stb.
60 m	345	347	306	322		
Távolugrás	332	314	288	333		
Magasugrás	340	348	366	317		
Kislabda	195	202	214	185		
Összesen	1212	1211	1174	1157		
Helyezés	I.	II.	III.	IV.		

Az értékelés folyamatosan, már a verseny alatt történjék, mert így az eredményhirdetés röviddel a verseny befejezése után megvalósulhat.

A versenyiroda jó működéséhez szükséges versenybírák:

1 versenytitkár

1—2 jegyző

3—4 összekötő (tanuló), aki az egyes versenyszámot vezető versenybírótól elhozza a már elkészült jegyzőkönyveket, és átadja azokat a versenytitkárnak.

Az úttörő négytusa versenyek szervezői, rendezői és versenybírái mindent kövessenek el annak érdekében, hogy a verseny a tanulónak kellemes, maradandó élményt jelentsen, mert sok tanuló talán éppen ezen a

versenyen jegyzi el magát az atlétikával. A versenybírák a szabályok-adta lehetőségek határain belül segítsenek nekik a sikeres szereplésben. Törekedjenek a verseny gördülékeny lebonyolítására, hogy a versenyzők feleslegesen ne ácsorogjanak. A verseny gördülékenységét különösen a tájékoztató versenybíró biztosíthatja. A versenyzőket *hangosbeszélőn* gyülekeztesse a jelentkezésre, hívja fel figyelmüket a pályára történő bevonulásra és versenyszámuk megkezdésére.

A jó verseny-előkészítéssel és rendezéssel nagymértékben elősegíthetjük a tanulók eredményesebb szereplését, s ezzel is hozzájárulunk az úttörő sport fellendítéséhez.

*Gaál Lajos
főiskolai docens*

